

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Római Katolikus Teológia Kar

Záróvizsga 2026. július

Javítókulcs

Általános teológiai tétel

1) Teremtés és beteljesedés

- **A teremtéstörténetek sajátos mondanivalója: a teremtő Isten, a teremtés, az ember (a teremtett világ, az ember: istenképeség, férfi és nő, ember és környezete, az ember feladata)**

Könyvészet:

SATTLER, Dorothea – SCHNEIDER, Theodor: *Teremtéstan*, in: Schneider, Theodor (szerk.): *A dogmatika kézikönyve I*, Budapest 1997, 165–173.

ZAMFIR Korinna: *Őszösvetségi exegézis*, Kolozsvár 2020 (elektronikus jegyzet), 17, 21–29.

0,9 p

Isten: mindent teremtő és fenntartó, szuverén, szabadon teremt, egyedülálló tett (bara)

0,4 p

Teremtés, világ: 0,4 p

- *Isten szava által teremt; megszemélyesített Bölcsesség, Isten lelke*
- *a teremtett világ jó;*

Ember: 0,9 p

- *istenképeség - reprezentáció: Isten megjelenítése a világban; férfi és nő együtt*
- *kiemelt hely a világban; felelősség a teremtett világért – gondoskodás, nem kizsákmányolás*
- *a teremtett világ része, mulandó (agyagos földből, adam – adamah)*
- *férfi és nő:*
 - *P: az ember férfi és nő; nemiség, életadás – Isten teremtő szándéka*
 - *J: egytlényegűség, a férfi és nő összetartozása (csontom-húsom, is-issah);*

2) A keresztény teremtéstan és a tudományos eredmények viszonya

Könyvészet:

SATTLER, Dorothea – SCHNEIDER, Theodor: *Teremtéstan*, in: Schneider, Theodor (szerk.): *A dogmatika kézikönyve I*, Budapest 1997, 203–215.

0,9 pont

- *Új világkép, emberközpontúság 0,45*
- *Teodicea kérdése 0,45*
- *A fejlődéslmélet 0,45*
- *II. vatikáni zsinat álláspontja 0,45*

3) A szenvedés és a rossz kérdése

Könyvészet: VIK János: *A szenvedés az ateizmus sarkköve? Avagy az istenhívő a vádlottak padján*, in: Vik János: *Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek és ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében*, Kolozsvár 2017, 121–132.

0,9 pont

(Vik János: *A szenvedés az ateizmus sarkköve? Avagy az istenhívő a vádlottak padján*, in: Vik János: *Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek és ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében*, Kolozsvár 2017, 121–132.)

A teodicea-probléma meghatározása (0,2 pont)

Megoldási kísérletek:

A probléma átértelmezése (0,2 pont)

Az „Isten jósága“-tulajdonság feladása, illetve módosítása és ennek következményei (0,4 pont)

Az „Isten mindenhatósága“-tulajdonság feladása, illetve módosítása és ennek következményei (0,4 pont)

A megoldásról való hívő lemondás (0,2 pont)

A teodicea-probléma megoldása kiegészítő feltevések bevezetése által:

Az akarati szabadság értéke (0,2 pont)

A lélekalakító érési folyamat értéke (0,2 pont)

4) A sztoicizmus etikája – a természettörvény

Könyvészet:

HOLLÓ László: *Isten csodálatos üdvösségpedagógiája. Alapvető erkölcszociológia*, Kolozsvár 2007, 30–40.

0,9 pont

o A természettörvény történelmi kialakulása: 0,30 pont

o A természettörvény az egyházatyák tanításában: 0,30 pont

o A természettörvény a skolasztikában: 0,30 pont

o A természettörvény a felvilágosodás-kori filozófiában: 0,30 pont

o A természettörvény újscholasztikus értelmezése: 0,30 pont

o A természettörvény és a bibliai etika közötti különbségek: 0,30 pont

5) A teremtés isteni dinamikája: a liturgikus év

Könyvészet:

NÓDA Mózes: *Liturgika*, Kolozsvár 2009, 135–139.

RADÓ Polikárp: *Az egyházi év*, Pannonhalma 1998, 9–20.

0,9 pont

Meghatározás: (Mediator Dei, II. Vatikáni zsinat, Krisztus misztériumának ünneplése, Isten esztendeje.) 0,5 pont.

Liturgikus év megnevezései: (középpont a húsvéti misztérium, corona, egyházi év, liturgikus év, üdvösség éve): 0,5 pont.

Kialakulásának története: (katakombák, a vasárnap, üldöztetések, két alappillére húsvét és karácsony): 0,40 pont

A liturgikus év hét periódusa. 0,40 pont

Speciális teológiai tétel:

3. A názáreti Jézustól Isten Fiáig

- **Nikaia előtti krisztológiák: a természetek kérdése**
- **Nikaia krisztológiája: az egyházi egység kérdése**
- **Nikaia után: a krisztológia helye a szentháromságban**

Könyvészet:

KESSLER, Hans: *Jézus Krisztus – az élet útja*, in: Schneider, Theodor (szerk.): *A dogmatika kézikönyve I*, Budapest 1997, 343–362

WERBICK, Jürgen: *Szentháromság*, in: Schneider, Theodor (szerk.): *A dogmatika kézikönyve II*, Budapest 1997, 520–528.

- Korai krisztológiák: zsidókeresztények, ebioniták, nazarénusok
- Markion, gnosztikusok, modalisták 0,5
- Apostoli atyák válasza 0,5
- Latin krisztológia: Tertullianus, Cipriánusz 0,5

- Áriosz krisztológiája, Nikaia válasza	1	
- A homousziosz értelmezése		0,5
- Ágoston szentháromságtani modelljei	1	
- Aquinói Szent Tamás értelmezése		0,5
	Össz:	4,5